

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

Εβδομαδιαία έκδοση Του Ιερού Ναού Αγίων
Αποστόλων Πέτρου και Παύλου Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'
Τηλ. 2108027738 email: agioi.apostoloi@gmail.com

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΟΙ»

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2017

Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ
ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Έτος 10^ο Τεύχος 445

Ο αριθμός των ημερών ως τη Μεταμόρφωση του Χριστού

(Σεβ. Ναυπάκτου Ιεροθέου Βλάχου)

Ένα ακόμα περιστατικό της Αγίας Γραφής, που στα μάτια όσων βρίσκονται έξω από το περιβάλλον της Εκκλησίας μοιάζει με αντίφαση, είναι ο φαινομενικά διαφορετικός αριθμός ημερών, μετά από τις οποίες συνέβη το γεγονός της Μεταμόρφωσης του Κυρίου. Για το χρόνο του ίδιου ζητήματος, ο ένας ευαγγελιστής μας δίνει αριθμό 6 ημερών, ενώ ο άλλος 8. Ας δούμε όμως τα δύο χωρία, σε μετάφραση στη Δημοτική:

"Και ύστερα από έξι ημέρες, ο Ιησούς παίρνει τον Πέτρο, και τον Ιάκωβο, και τον αδελφό του, τον Ιωάννη, και τους ανεβάζει σε ένα ψηλό βουνό, κατ' ιδίαν. 2. Και μεταμορφώθηκε μπροστά τους· και το πρόσωπό του έλαμψε σαν τον ήλιο, και τα ιμάτιά του έγιναν άσπρα σαν το φως. 3. Και ξάφνου, φάνηκαν σ' αυτούς ο Μωσής και ο Ηλίας να συνομιλούν μαζί του" (Ματθαίος 17/ιζ: 1-3).

"Και μετά τα λόγια αυτά, πέρασαν περίπου οκτώ ημέρες, και παίρνοντάς μαζί του τον Πέτρο, και τον Ιωάννη και τον Ιάκωβο,

ανέβηκε στο βουνό για να προσευχηθεί. 29. Και ενώ προσευχόταν, αλλοιώθηκε η όψη τού προσώπου του, και τα μάτιά του έγιναν λευκά που άστραφταν. 30. Και ξάφνου, δύο άνδρες συνομιλούσαν μαζί του, οι οποίοι ήσαν ο Μωυσής και ο Ηλίας" (Λουκάς 9/θ: 28-30).

Μήπως λοιπόν εδώ έχουμε μια αντίφαση; Η απάντηση είναι: "όχι"! Και όχι μόνο δεν έχουμε αντίφαση, αλλά εδώ έχουμε μια μυστική συγκαλυμμένη αποκάλυψη, που οι έχοντες τον Φωτισμό του Αγίου Πνεύματος αντιλαμβάνονται και μας την εξηγούν. Χαρακτηριστική είναι η ανάπτυξη του θέματος από τον σεβ. Ιερόθεο Βλάχο Ναυπάκτου, στο βιβλίο του «η Αποκάλυψη του Θεού» σελ. 108 – 111), όπου μας φέρνει σε επαφή με την ερμηνεία του θέματος αυτού από τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά:

Κατ' αρχάς προσπαθεί ο άγιος να ερμηνεύσει και να εξηγήσει την διαφορά μεταξύ των δυο Ευαγγελιστών σχετικά με την ημέρα που έγινε αυτό το γεγονός. Ο Ευαγγελιστής Ματθαίος αναφέρει ότι έγινε έξι ημέρες μετά την συνομιλία που είχε ο Χριστός με τους Μαθητές Του. Ο Ευαγγελιστής Λουκάς αναφέρει ότι έγινε οκτώ ημέρες μετά την συνομιλία αυτήν. Παρά ταύτα δεν υπάρχει, παρατηρεί ο άγιος Γρηγόριος, ουσιαστική διαφορά. Εξηγεί στη συνέχεια πού στηρίζεται για την άποψη αυτή.

Επάνω στο Όρος Θαβώρ φαίνονται και αναφέρονται έξι, ήτοι ο Χριστός, οι τρεις Μαθηταί και οι δυο Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης. Πέρα όμως από τα έξι αυτά πρόσωπα υπήρχαν και δυο άλλα, ήτοι «τω Κυρίω πάντως αοράτως και ο Πατήρ και το Πνεύμα το Άγιον συνήν», ο μιν Πατήρ μαρτυρώντας με την φωνή Του ότι είναι αγαπητός ο Υιός Του, το δε Άγιον Πνεύμα «δια της φωτεινής νεφέλης συνεκλάμπων», δεικνύοντας την ομοτιμία με τα άλλα πρόσωπα της Αγίας Τριάδος. «Ούτως ουν οκτώ εισιν οι εξ». Όπως δεν υπάρχει καμιά διαφωνία μεταξύ τού αριθμού έξι προς το οκτώ, εν σχέσει με τα παριστάμενα πρόσωπα, κατά τον ίδιο τρόπο ούτε και οι ευαγγελισταί διαφωνούν με το να λέγη ο ένας ότι έγινε μετά έξι ημέρες και ο άλλος μετά οκτώ ημέρες. Οι Ευαγγελισταί «οίον τίνα τύπον ημίν δί' αμφοτέρων τούτων έδωκαν των λόγων των εν τω όρει μυστικώς άμα και εμφανώς συνειλεγμένων» (Γρηγορίου Παλαμά έργα, Ε.Π.Ε. τόμος 10, σελ. 392). Το θείο αυτό γεγονός έχει και το φανερούμενο και το κρυπτόμενο.

Πέρα όμως από αυτά, αν εξετάσει κανείς το γράμμα των λεγομένων με ακρίβεια, θα διαπιστώσει ότι, λέγοντας ο Λουκάς ότι παρενεβλήθησαν οκτώ ημέρες, δεν διαφωνεί με τον Ευαγγελιστή Ματθαίο, γιατί συμπεριλαμβάνει και την ημέρα εκείνη που ελέχθησαν οι λόγοι, αλλά και την ημέρα κατά την οποία μεταμορφώθηκε ο Χριστός. Αξίζει νομίζω να παρατεθεί ολόκληρο αυτό το χωρίο. «Οκτώ γαρ είπεν ο Λουκάς ημέρας, ου διαφωνών προς εκείνον (τον Ματθαίον), ειπόντα μεθ' ημέρας εξ, αλλά συμπεριλαβών και την ημέραν καθ' ην οι λόγοι εκείνοι ελέχθησαν και την ημέραν καθ' ην μετεμορφώθη ο Κύριος. ας και ο Ματθαίος νοεῖν δίδωσι τοις συνετός σκοπούσι, διό και την «μετά» πρόθεσιν, την υστεραίαν δηλούσαν, ούτος μεν είπεν, εκείνος δε αφήκεν ου γαρ μεθ' ημέρας οκτώ φησιν, ως εκείνος μεθ' ημέρας εξ, αλλ' εγένοντο ως ημέραι οκτώ. Ούτως ουδέν παρηλλαγμένον εν τη των ευαγγελιστών ιστορική διάνοια».

Αλλά εκτός αυτού τού λόγου υπάρχει και κάτι άλλο σοβαρό. Το μέγα Φως της Μεταμορφώσεως τού Κυρίου «της ογδότης ήτοι τού μέλλοντος αιώνας εστι το μυστήριον, μετά την κατάπαυσιν τού εν εξ ημέραις γεγονότος κόσμου». Το μέγα αυτό Φως της Μεταμορφώσεως τού Χριστού είναι υπέρ τις αισθήσεις που ενεργούν εξαδικώς. Πέντε είναι οι αισθήσεις και προστιθέμενος ο κατ' αίσθησιν προφορικός λόγος «εξαδικήν την ενέργειαν της αισθήσεως ημών απεργάζεται». Έτσι το άκτιστον Φως είναι υπέρ αίσθησιν και υπέρ λόγον. Και αυτό το άκτιστον Φως είναι η Βασιλεία των ουρανών. Γι' αυτό μετά την ανενεργησία «των εξαδικώς τούτων εκτελουμένων», την όποια ανενεργησία πλουτίζει το αξίωμα της εβδόμης, κατά την όγδοη, με την δύναμη της θείας ενεργείας, φανερώνεται η Βασιλεία τού Θεού. Δηλαδή όταν οι αισθήσεις και ο λόγος παύουν να ενεργούν κοσμικά, τότε σαββατίζει ο άνθρωπος, ζει την θεία κατάπαυση, τον σαββατισμό, την απάθεια, και στην κατάσταση αυτή, φανερώνεται το άκτιστον Φως, που είναι η βίωση τού μέλλοντος αιώνας, η Βασιλεία τού Θεού.

Παρατηρούμε ότι ο άγιος Γρηγόριος, ως ερμηνευτής Θεολόγος, εργάζεται εκκλησιαστικά. Δεν κάνει επιπόλαια εικονοκλαστική κριτική, όπως κάνουν οι Προτεστάντες. Βλέπει μερικές εξωτερικές διαφορές, αλλά αντί να τις αποδώσει σε εσφαλμένες εκτιμήσεις, τις ερμηνεύει ορθόδοξα. Αποδίδει την πραγματική σημασία των

γεγονότων. Δεν κάνει εισπηδήσεις στην Γραφή, αλλά πατερική εξήγηση της Γραφής. Πέρα από αυτά, μέτοχος της ίδιας εκκλησιαστικής εμπειρίας, ερμηνεύει τα γεγονότα. Παρουσιάζει και την πνευματική πλευρά όλης αυτής της υποθέσεως. Η αλληγορική ερμηνεία που χρησιμοποιεί δεν αναιρεί και δεν καταργεί την ιστορικότητα του γεγονότος, δεν αλλοιώνει τον ιστορικό χαρακτήρα του, αλλά μέσα από το ιστορικό αυτό γεγονός παρουσιάζει και ερμηνεύει τα μυστήρια της πνευματικής ζωής.

Αυτό μπορούμε να το δούμε καθαρότερα και στην όλη ερμηνευτική παρουσίαση της Μεταμορφώσεως του Χριστού. Κατά τον άγιο, το Άκτιστον Φως είναι η Βασιλεία του Θεού. Το έρχεσθαι την Βασιλείαν του Θεού δεν σημαίνει «το άλλοθεν αλλαχόσε παραγίνεσθαι, αλλά το φανερούσθαι ταύτην τη δυνάμει του θείου Πνεύματος». Έτσι ερμηνεύει το «έως αν ίδωσι την Βασιλείαν του Θεού εληλυθυίαν εν δυνάμει». Αυτή η δύναμη του Αγίου Πνεύματος δεν έρχεται στους τυχόντας, αλλά σε εκείνους που βρίσκονται μαζί με τον Κύριο και ανέρχονται μαζί Του εις όρος υψηλό «δηλονότι της φυσικής ημών ταπεινότητος». Αυτή η ταπείνωση ουσιαστικά είναι η κάθαρση του ανθρώπου και ο φωτισμός του νου.

Στο όρος Θαβώρ έχουμε εμφάνιση του Τριαδικού Θεού. Του Χριστού το πρόσωπο λάμπει ως ο ήλιος, ακούγεται η φωνή του Πατρός, που βεβαιώνει την αγάπη Του προς τον Υιό, και το Άγιον Πνεύμα συνεκλάμπει «δια της φωτεινής νεφέλης».

Το Φως αυτό δεν γίνεται και απογίνεται, δεν είναι κτίσμα, ούτε περιγράφεται, ούτε υποπίπτει σε αισθητική δύναμη, αν και οράται με σωματικούς οφθαλμούς, αλλά οι Μαθηταί είδαν το Φως αυτό, αφού με την δύναμη του Αγίου Πνεύματος μεταμορφώθηκαν οι αισθήσεις τους. Το Άκτιστον Φως δεν είναι μία τρίτη φύση στον Χριστό μαζί με την θεία και την ανθρώπινη, αλλά «της θεότητας εστι το φως εκείνο, και άκτιστόν εστι». Το ότι έλαμψε το πρόσωπο του Χριστού, ενώ προσευχόταν, αυτό δεν σημαίνει ότι ο Χριστός είχε ανάγκη της προσευχής, «αφού οίκοθεν είχε την λαμπρότητα εκείνην», αλλά έδειχνε στους Μαθητάς πώς αυτοί θα φθάσουν σ' αυτήν την λαμπρότητα.